

1. UVOD

Od osnivanja Evropske unije Maastrichtskim sporazumom 1992. godine postoji potreba definisanja ustava Zajednice. Konkretni napor u tom pravcu učinjen je 2004. godine, kada je Ugovor o Ustavu Evropske unije potpisan od strane prijedstavnika 25 država članica i koji je, nakon procesa ratifikacije, trebao da stupi na snagu 1. novembra 2006. godine. Među osnovnim ciljevima ovog ugovora su usaglašavanje odredbe postojećih Ugovora (Treaties) koji formiraju neformalni ustav Unije, zakonsko regulisanje pitanja ljudskih prava na nivou EU i kanalisanje procesa donošenja odluka u Uniji, u čijem sastavu figurira 27 članica.

Lisabonski ugovor je najvažniji pravni akt Evropske unije koji je stupio na snagu 1. decembra 2009. godine. Ugovor je značajan, kako za sve članice, tako i za one buduće jer predviđa proširenje i uvodi brojne novine u načinu odlučivanja u institucijama EU. Reformski ugovor evropske unije, o kojem su lideri zemalja članica EU postigli sporazum na samitu u prijestonici Portugalije (otuda je dokument nazvan Lisabonski ugovor), u najvećoj mjeri predstavlja „pročišćenu“ verziju Ustava EU, odbačenog 2005. na referendumima u Francuskoj i Holandiji.

Ugovor koji je potpisan 14. decembra 2007. u Lisabonu stupa na snagu 2009. godine i čiji je cilj da olakša donošenje odluka u ovom bloku sastavljenom od 27 članica. U dokumentu, koji će obezbjediti Uniji status pravnog lica u međunarodnim organizacijama, jedinstvenu spoljnu politiku i brže donošenje odluka, novine su da se ukidaju svi simboli EU, kao što je himna i zastava, a nacionalni parlamenti dobijaju veća prava da nadgledaju rad Evropskog parlamenta. Lisabonski ugovor ne nudi magična i automatska rješenja, ali zasigurno nudi sredstva i alate za efikasniju evropsku spoljnu politiku, a zemlje članice će morati vremenom, da razviju zajednički pogled na spoljne poslove i međunarodno bezbjednosno okruženje. Cilj ovog Ugovora je da riješi brojne postojeće izazove sa kojima se Unija suočava, danas, kao i efikasno rješavanje budućih izazova. Evropska unija ima četiri najznačajnije komponente i to slobodu kretanja kapitala, ljudi, robe i usluga, kao i faktor bezbjednosti, što bi i trebalo da budu njeni glavni